

גגז לנחת שבת ושני וחמישי

וילך משה

תפסיר רס"ג

חמישי כשהן מחוברות בספרי תימן

לא א פמציא מוסי. וכלם בני אסראיל בגמיע הדא אלפלאם: ב פקאל להם. אנא אליוס אבן מאיה ועשרין סנה. לא אטיק ונאדה עלי אלכירוג ואלדכ'ול. ואללה פקד קאל לי. לא תעבר הדא אלארדן: ג אללה רבך. אלדי נורה יסיר בין ידיך. הו ינפד' הולאי אללמם. מן בין ידיך ותרתיהם. יהושע. הו יעבר בין ידיך. כמא קאל אללה: ד פיצנע אללה בהם. כמא צנע בסיוחן ועוג. מלפי אללמורי ובאהל בלדהם.

לא וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל: ואזל משה ומליל ית פתגמ'א האלין עם כל ישראל: ויאמר אליהם בין מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא ויהיה אמר אלי לא

תעבר את הירדן הזה: ואמר להון. בר מאה ועשרין שנין אנא יומא דין. לית אנא יכיל עוד למפק ולמיעל. וי אמר לי לא תעבר ית ירדנא הדין: יהוה אליהו הוא עבר לפניך הוא ישמיד את הגוים האלה מלפניך וירשתם יהושע הוא עבר לפניך כאשר דבר יהוה: יי אלהך. הוא עבר קדמך. הוא ישיצי. ית עממ'א האלין. מן קדמך ותירתנון. יהושע. הוא עבר קדמך. כמא דמליל יי: ח שני בספרי תימן (שני) ועשה יהוה להם כאשר עשה

איני רשאי שנטלה ממני הרשות ונתנה ליהושע. דבר אחר, לצאת ולבא בדברי תורה, מלמד שנסתמו ממנו מסורות ומענינות החקמה: וה' אמר אלי. והו פרוש לא אוכל עוד לצאת ולבא לפי שה' אמר אלי:

לא וילך משה. ונוי: ז אנכי היום. היום מלאו ימי ושנותי ביום זה גלדתי וביום זה אמות: לא אוכל עוד לצאת ולבא. יכול שתשש כחך, תלמוד לומר (דברים לז, ז) לא כהתה עינו ולא נס לחה. אלא מהו לא אוכל

תפסיר רס"ג

אלדי אנפד'הם: (ה) פיסלמהם
אללה בין ידיכם. ותצנעון בהם.
כגמיע אלוצייה. אלדי
אוציתכם: (ו) אשתדו ותאידו.
לא תכאפיהם ולא תרהבוהם.
פאן אללה רבך. נורה אלסאיר
מעך. לא ידעך ולא יתרכך:
(ז) תים דעא מוסי ביהושע.
וקאל לה. בחצירה גמיע אל
אסראיל אשתד ותאיד. פאנד
תדכל. מע הולאי אלקום. אלי
אלבלה. אלדי קסם אללה.

לְסִיחֹן וְלַעֹג מַלְכֵי

הָאֲמָרִי וְלָאֲרָעִם אֲשֶׁר

הַשְּׂמִיד אַתֶּם: וַיַּעֲבִיד יְיָ לְהֹן.

כַּמָּא דַּעֲבַד. לְסִיחֹן וְלַעֹג. מַלְכֵי

אֲמֹרָאָה וְלָאֲרָעָהֹן. דְּשִׁיזֵי יְתָהֹן:

וַנִּתְּנִם יְהוָה לְפָנֵיכֶם

וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם כְּכָל-הַמִּצְוָה

אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם: וַיִּמְסְרֹנּוּ

יְיָ קְדָמִיכֹן. וְתַעֲבֹדוּן לְהֹן. כְּכָל

תַּפְקִידְתָּא. דְּפַקִּידִית יְתִכֹן: חֲזָקוּ וְאַמְצוּ אֶל-תִּירְאוּ

וְאֶל-תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי | יְהוָה אֱלֹהֵיךָ הוּא

הַהֵלֶךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ: תַּקְפוּ וְעִילְמוּ. לֹא

תִּדְחִלוּן וְלֹא תִתְּבֹרֹן מִן קְדָמֵיהֹן. אַרִי יְיָ אֱלֹהֶךָ. מִיִּמְרִיה מְדַבֵּר

קְדָמְךָ. לֹא יִשְׁבַּקְנֶךָ וְלֹא יִרְחַקְנֶךָ: ס (שלישי) (חמישי כשהן מחוברות)

⌘ שְׁלִישִׁי בְּסִפְרֵי תִּימְנָן	⌘ שְׁשִׁי כִּשְׁהֵן מַחֻבְּרוֹת בְּסִתְּי ⌘	⌘ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה
-----------------------------------	---	---------------------

לְיִהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל-יִשְׂרָאֵל חֲזַק

וְאַמֵּן כִּי אַתָּה תָּבוֹא אֶת-הָעַם הַזֶּה אֶל-

הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם

— כִּי —

ו לא ירפך. לא יתן לך רפיון להיות נעזב
ממנו: כ כי אתה תבוא את העם הזה. ארי
את תיעול עם עמא הדין. משה אמר לו
ליהושע. וקנים שבדור יהיו עמך. הכל לפי

דעתן ועצתן. אבל הקדוש ברוך הוא אמר
ליהושע. כי אתה תביא את בני ישראל אל
הארץ אשר נשבעתי להם (דברים לא, כג).
תביא על פרחם. הכל תלוי בהן. טול מקל והך

תפסיר רס"ג

לא לחצור בין ידי אללה. רבכם פי אלמוצע אלדי יכתארה. תקרא עליהם הדיה אלתוריה. בחדאיהם חיתי יסמעוניהא: (ב) ודיאך באן תגווק אלקום. אלהגאל ואלנסא ואלאטפאל. ואלגרוב אלדי פי מחאלך. לפי יסמעו ויתעלמו. ויכאפו אללה רבכם. ויחפצו ויעמלו. בגמיע פלאם הדיה אלתוריה: (ג) חתי בניהם אלדי לם יבלגו. יסמעו ויתעלמו. ויכאפו אללה רבכם. טול זמאנהם. אלדי הם אחיא פי אלבלה. אלדי אנתם גאיזין אלארדן. לתדכילון אליה

אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא
אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגְדְךָ
כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם: בְּמִיתֵי
כָּל יִשְׂרָאֵל. לְאֶתְחֹזֵא קִדְם יְיָ
אֱלֹהֶיךָ. בְּאֶתְרָא דִּיתְרַעֵי. תִּקְרִי יְיָ
אוֹרִיתָא הָדָא. קִדְם כָּל יִשְׂרָאֵל
וְתִשְׁמַעְנֹן: ^ד הַקְהֵל אֶת־הָעָם
הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף
וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן
יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וִירְאוּ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל־

דְּבַרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: כְּנוֹשׁ יְיָ עִמָּא. גּוֹבְרִיא וּנְשִׂיא
וְטַפְלָא. וְגֵיִרְךָ דְּבַקְרוֹךְ. בְּדִיל דִּישְׁמַעוּן וּבְדִיל דִּיִּלְפוּן. וְיִדְחִלוּן יְיָ
אֱלֹהֵינוּ. וְיִשְׁרוּן לְמַעַבְדְךָ. יְיָ כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא הָדָא: ^ה וּבְנֵיהֶם
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וּלְמַדּוּ לִירְאָה אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־
הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ: וּבְנֵיהוֹן דְּלֹא יָדְעוּ. יִשְׁמַעוּן וְיִלְפוּן. לְמַדְחַל קִדְם יְיָ

— רס"י —

שביעית: יא תקרא את התורה הזאת. שְׁלַעֲן שְׁהִיּו עוֹשִׁין בְּעֹרָה: יב הָאֲנָשִׁים. הַמְלָךְ הֵיךָ קוֹרָא מִתְחַלֵּת אֵלָּה הַדְּבָרִים. לְלַמּוֹד: וְהַנְּשִׁים. לְשִׁמּוֹעַ: וְהַטָּף. לְמַה בָּא. לְתַת שְׁכָר לְמַבִּיאֵיהֶם: פְּדִיאִיתָא בְּמַסְכַּת סוּטָה (מ, 6), עַל בִּימָה

אֶל־הַכּוֹן. כָּל יוֹמֵי־א. דְּאֶתוֹן קִיָּמִין עַל אֲרָעָא. דְּאֶתוֹן. עֲבָרִין יְת יִרְדְּנָא. לְתַמְן

לְמִירְתָּהּ: פ (חטישי) (ששי במחוברות)

❧ חמטטי תיטו בספרי שביעי במחוברות בסתי יי ❧

ד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמַי לְמוֹת קָרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְבוּ בְּאֵהָל מוֹעֵד וְאַצִּוֶנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְבוּ בְּאֵהָל מוֹעֵד: וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה. הָא קָרְבוּ יוֹמֵךְ לְמָמַת. קָרִי יְת יְהוֹשֻׁעַ. וְאֶת־עֲתָדוֹ. בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא וְאַפְקֻדְנִיָּה. וְאִזְל מֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ. וְאֶת־עֲתָדוֹ

תפסיר רס"ג לתחזור: (יד) פקאל אללה למוסי. הודיא קד קרבת איימדך לאלמות. אדע ביהושע. וקפא פי כ'בא אלמחצר חתי אסתכלפה. פמציא מוסי ויהושע. ווקפא פי כ'בא אלמחצר: (טו) פתגלא אללה. פי אלכ'בא בעמוד מן ג'מאם. ווקף עלי באבה: (טז) פקאל אללה אללא למוסי. אנד סתנצ'ע מע אבאנד. וסיקום הדיא אלשעב. ויטגי פי תבע מעבודאת אהל אלבלה. אלדי הו צאיר אלי ת'ם פי מא בינהם. ויתרפני ויפסד' עהדי אלדי עתדתה מעה:

בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא: טז וַיֵּרָא יְהוָה בְּאֵהָל בְּעֲמוּד עֲנָן וַיַּעֲמֵד עַמּוּד הָעֲנָן עַל־פֶּתַח הָאֵהָל: וְאֶתְגַּלִּי יי בְּמִשְׁכַּנָּא בְּעֲמוּדָא דְּעֲנָנָא. וְקַם. עַמּוּדָא דְּעֲנָנָא עַל תְּרַע מִשְׁכַּנָּא: טז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּךְ שָׁכַב עִם־אֲבֹתַיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנְהוּ אַחֲרַי | אֱלֹהֵי נֶכְד־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָּא־שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וַעֲזָבֵנִי וְהִפֵּר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ: וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה. הָא אֶת שָׁכִיב עִם אֲבֹהֶתְךָ. וְקוּם עִמָּא הָדִין. וַיִּטְעֵי בְּתַר טְעוֹת עַמִּי

— רס"י —

יד וַאֲצִוֶנּוּ. וְאַרְזָנּוּ: טז נְכַד הָאָרֶץ. גוֹיֵי הָאָרֶץ:

תפסיר רס"ג

יז) וישתד ג' צ"ב עליהם פי
 ד'אלך אלזמאן. פאתרכהם.
 ואחגב רחמתי ענהם פיצירון
 מאכלא. ותציבהם. שרור
 פתיצה ושדאידה. פיקולון פי
 ד'אלך אלזמאן. אלא אן ממא
 לים ענאידה רבי מעי.
 אצאפתני הד'ה אלבלאיא:
 יח) ומע ד'אלך. אנא מקים
 עלי חגב רחמתי ענהם פי
 ד'אלך אלזמאן. בסבב אלשר
 אלדי צנעוה. אד' ולא. אלי
 מעבודאת אכ'ר: יט) ואלאן.
 פאכתבו לכם הד'ה אלתסבחה.
 ולקנהא בני אסראיל. חתי

ארעא. דהוא עליל לתמן ביניהון.
 וישבקון דחלתי. וישנון ית קימי. דגזרית
 עמהון: **וחרה אפי בו**
ביום-ההוא ועזבתים
והסתרתני פני מהם והיה
לאכל ומצאהו רעות
רבות וצרות ואמר ביום
ההוא הלא על כפי-אין
אלהי בקרבי מצאוני
הרעות האלה: ויתקף רוגזי בהון
 בעדנא ההוא. וארחיקנון. ואסליק

שכינתי מנהון ויהון למבו. ויערען יתהון. בישן סגיאן ועקן.
 וימר בעדנא ההוא. הלא. מדלית שכינת אלהי ביני. ערעני בישתא
 האלין: **ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא**
על כל-הרעה אשר עשה כי פנה אל-אלהים
אחרים: ואנא. סלקא אסליק שכינתי מנהון בעדנא ההוא.
 על כל בשתא דעבדו. ארי אתפניאן. בתר טעות עממיא:
 יט) **ועתה כתבו לכם את-השירה הזאת**
ולמדה את-בני-ישראל שימה בפיהם למען
תהיה-לי השירה הזאת לעד בבני ישראל:

— רס"י —

יז) והסתרתני פני. כמו שאיני רואה בצרתם: יט) את השירה הזאת. (לקמן לב, 6) האזינו
 השמים עד (לב, מג) וכפר אדמתו עמו:

ובען. כתובו לכוּן ית תושבחתא הָדָא. ואלפה לבני ישראל שויה בפומהון. בדיל דתהי קדמי. תושבחתא הָדָא. לסהיד

בבני ישראל: (ששי) (שבועי במחוברות)

כ פִּי-אֲבִיָּאֲנוּ שְׁטִירָה בְּסַפְרֵי תִיּוֹן

אֶל-הָאֲדָמָה | אֲשֶׁר-

נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹתַי זֹבַת חֶלֶב

וּדְבַשׁ וְאָכַל וְשָׁבַע וְדָשָׁן

וּפְנֵה אֶל-אֱלֹהִים אַחֲרַיִם

וְעַבְדוּם וְנִאֲצוּנִי וְהִפֵּר אֶת-

בְּרִיתִי: אַרְי אַעִילְנוּן. לַאֲרַעָא דְקִימִית

תפסיר רס"ג
תסתמלהא מן אפואהם. לפי תפון לי שאהודא עליהם: (כ) אד' אדכ'להם. אלי' אלפלד אלד'י אקסמת לאבאיהם. והו בלד יפיץ' לבנא ועסלא. פיאכל קומהם. וישבע וידסם. ת'ם יולי' אלי' מעבודאת אכ'ר פיעבדהא. וירפצני ויפסד' עהדי' כא) פאדא אצאבתהם. בלאיא כתיירה ושראיד. חצרת הד'ה אלתסבחה בין ידי' כשאהוד עליהם. אד' יגב אן לא תנסא מן אפואת נסלהם. לאני עאלם בכיאטרדם. ובמא סיצנעוה מן

לְאֲבֹתֵהוֹן. עבדא חלב ודבש. וייכלון וישבעון ויתפנקון. ויתפנון.

בתר טעות עממ'א ויפלחון להון. וירגזון קדמי. וישנון ית קימי:

כא והיה פִּי-תִמְצָאן אֹתוֹ רַעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת

וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד כִּי לֹא תִשְׁכַּח

מִפִּי זִרְעוֹ כִּי יִדְעֵתִי אֶת-יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה

הַיּוֹם בְּטָרִם אֲבִיָּאֲנוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר

נִשְׁבַּעְתִּי: ויהי. אַרְי יַעֲרֵעַן יַתְהוֹן. בִּישָׁן סְגִיאָן וְעָקוּן. וְתִתִּיב.

תושבחתא הָדָא קדמוהי לסהיד. אַרְי. לָא תתנשי מפום בניהון. אַרְי גְּלִי קדמי יצרהון. דאנון עבדין יומא דין. עד לא אעילנון.

— רש"י —

כ ונאצוני. והכעיסוני וכן כל נאוצ לשון כעס: כא וענתה השירה הזאת לפניו לעד. שהתירתי בו בתוכה על כל המוצאות אותן: כי לא תשכח מפי זרעו. הרי זו הבטחה לישראל שאין תורה משתכחת מורעם לגמרי:

תפסיר רס"ג

אליו. מן קבל אן אדכ'להם.
 אלי אלבלד אלד'י קסמת:
 (כב) פפתב מוסי' הד'ה
 אלתסבתה פי ד'אלך אליום.
 ועלמהא לבני אסראיל:
 (ג) ת'ם אסתכלף יהושע
 אבן נון. וקאל לה אשתד
 ותאייד. לאנד תדכל בני
 אסראיל. אלי אלבלד
 אלד'י קסמת להם. ואנא
 אכון מעד: כד) ת'ם למא פרג'
 מוסי'. מן פתב גמיע פלאם
 הד'ה אלתורייה פי ספר. אלי
 אן כמלת: כה) פאמר מוסי'
 אלליואניין. האמלי צנדוק
 עהד אללה. וקאל להם:
 (ו) כ'דו הד'א ספר אלתורייה.

לְאַרְעָא דְקִימִית: כב ויכתב משה
 אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם
 הַהוּא וַיְלַמְדָהּ אֶת־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: וכתב משה. ית תושבחתא
 הדא ביומא ההוא. ואלפה לבני ישראל:
 כג ויצו את יהושע בן־נון
 ויאמר חזק ואמץ כי אתה
 תביא את־בני ישראל
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי
 לָהֶם וְאַנְכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ:
 ופקיד ית יהושע בר נון. ואמר תקף
 ועילם. ארי את. תעיל ית בני ישראל.

לְאַרְעָא דְקִימִית לְהוֹן. ומימרי יהי בסעדך: כד ויהי | ככלות
 מֹשֶׁה לְכַתֹּב אֶת־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־

סֵפֶר עַד תָּמָס: והוה כד שיצי משה. למכתב. ית פתגמי

אוריתא הדא על ספרא. עד דשלימו: ❀ שביעי' תימן בספרי ❀ (שביעי')

כה ויצו משה את־הלוים נשאי ארון ברית־

יהוה לאמר: ופקיד משה ית ליואי. נטלי. ארון קימא די

למימר: כו לקח את ספר התורה הזו ושמתם

— רש"י —

כג ויצו את יהושע בן נון. מוסב למעלה הארץ אשר נשבעתי (לכס): כו לקח. כמו
 כלפי שכניה, כמו שמפורש (פסוק כה) אל (שמות ט) זכור, (ד' ס) שמור, (שמו"ג ג) הלוי:

תפסיד רס"ג

וציירה אלי גאנב צנדוק עהד
אללה רבכם. יכון תים עליך
שאהדא: כז) לאני עאלם
בכלאפך וצעובה רבבתך.
הודיא ואנא פי אלתיאה מעכם
אליום. לם תזאלו מכאלפין
ללה. פכייף בעד מותי: כח) גווקו
אליי גמיע שיוך אסבאטכם
וערפאכם. חתי אלכלמהם
בהדא אלכלאם. ואשהד
עליהם. אלסמאות ואלארץ:

אתו מצד ארון ברית יהוה
אלהיכם והיה שם בך
לעד: סבו. ית ספרא דאורייתא הדין.
ותשוון יתיה. מסטר. ארון קימא די
אלהכון: ויהי תמן בך לסהיד: כו כי
אנכי ידעתי את מריך
ואת ערפך הקשה הן
בעודני חי עמכם היום

ממרים היתם עם יהוה ואף פי אחרי מותי:
ארי אנא ידענא ית סרבנותך. וית קדלך קשיא. הא עד דאנא קים

עמכון יומא דין. מסרבין הויתון קדם יי: ואף בתר דאמות: **עפטי**

כה הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם
ושטריכם ואדברה באזניהם את הדברים
האלה ואעידה בם את השמים ואת הארץ:
פנושו לותי. ית כל סבי שבטיכון וסרביכון. ואמליל קדמיהון.
ית פתגמיא האלין. ואסהיד בהון. ית שמיא וית ארעא:

— כס"י —

לפי שנאמר (צמדנר י, ז) עשה לך ולא
השליט יהושע עליהם בחייו שלמשה. ואף
בחייו נגנזו קודם יום מותו, לקים מה שנאמר
(קכלט ט, ט) ואין שלטון ביום המות: ואעידה
בם את השמים ואת הארץ. ואם תאמר
הרי כבר העיד למעלה (לעיל ל, יט) העידתי

מצד ארון ברית ה'. נחלקו בו חכמי
ישראל בבבא בתרא (יה, ז). יש מהם אומרים
דף היה בולט מן הארון מבחוץ ושם היה
מנח. ויש אומרים מצד הלוחות היה מנח.
בתוך הארון: כה הקהילו אלי. ולא תקעו
אותו היום בחוצרות להקהיל את הקהל.

וזלק הדקדוק: כו והיה שם בך לעד. כן הוא בקצת תיגאן הטפחא בתיבת שם ובקצתן
בתיבת בך. ודע שהקמץ בתיבת שם רחב מפני המארכה: כו את מריך. לחוד

ובסגול המ"ם (מהרי"ם):

תפסיר רס"ג

כט) פּאָני אַעלם בעד מוּתִי
אַנכּם סתּפּסדון. וְתוּלוּן עַן
אַלְטֵרִיק. אַלְדִּי אַמְרַתְכֶם.
פּיואַפּיכּם אַלְבּלֵא פּי אַכִּיר
הַדִּיה אַלְאִיאַם. אַדִּי תַצַּנְעוּן
אַלְשֵׁר בֵּין יָדֵי אַלְלֵה. לַתְּגִיצִיה
בְּעַמֵּל יָדִיכֶם: (ל) תִּים פִּלְמֵהם
מוּסִי. בְּגַמִּיעַ פִּלְאֵם הַדִּיה
אַלְתּסבַּחַה. אַלִּי אַן כְּמֵלֵת:

כֵּן כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי מוּתִי
כִּי־הִשְׁחַתְתָּ תִּשְׁחַתּוּן
וְסַרְתָּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
עָוִיתִי אֶתְכֶם וְקִרְאתָ
אֶתְכֶם הִרְעָה בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע
בְּעֵינַי יְהוָה לְהַכְעִיסוּ

בְּמַעֲשֵׂה יָדֵיכֶם: אַרִי יַדְעָנָא. בְּתַר דְּאָמוּת אַרִי חַבְלָא
תַּחַבְלוּן. וְתַסְטוּן מִן אֹרְחָא. דְּפַקִּידִית יְתַכוּן. וְתַעְרַע יְתַכוּן
בְּשַׁתָּא בְּסוּף יוּמֵיִא. אַרִי תַעְבְּדוּן יְתַ דְּבִישׁ קָדָם יִי. לְאַרְגָּא קְדַמוּהִי
בְּעוּבְדֵי יָדִיכוּן: לְוַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאַזְנוֹי כָּל־קְהַל
יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תָּמָס:
וּמְלִיל מֹשֶׁה. קָדָם כָּל קְהֵלָא דִּישְׂרָאֵל. יְתַ פַּתְגְּמֵי תוּשַׁבְחַתָּא הָדָא.

עד דשלימו: פ פ פ

ל פיסוקים סימן אהיה

— רש"י —

בכּם הַיּוּם וּגְוִי, הַתֶּם לְיִשְׂרָאֵל אָמַר, אָבַל
לְשָׁמַיִם וְלָאָרֶץ לֹא אָמַר, וְעַכְשָׁיו בָּא לִזְמַר
הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וּגְוִי: כֵּן אַחֲרֵי מוּתִי כִּי
הִשְׁחַתְתָּ תִּשְׁחַתּוּן. וְהָרִי כָּל יָמֵי יְהוֹשֻׁעַ לֹא
הִשְׁחִיתוּ, שְׁנֵאֲמַר (יִכּוּסַע כִּד, לֹא) וַיַּעֲבְדוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת ה' כָּל יָמֵי יְהוֹשֻׁעַ, מִכָּאֵן
שֶׁתְּלַמִּידוֹ שֶׁלְאַדָּם חָבִיב עָלָיו כְּגוֹפּוֹ, שֶׁכָּל
זְמַן שֶׁיְהוֹשֻׁעַ חָי נִרְאָה לְמֹשֶׁה בְּאֵלוֹ הוּא חָי:

חסלת פרשת וילך

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנָבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנָבִיאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמ)

הפטרה דוילך משה

דע, כי כאשר פרשיות נצבים וילך מחוברות, מפטירין הפטרת נצבים. והפטרת שובה מפטירין בפרשת האזינו. כי לעולם מפטירין שובה בין ראש השנה ליום הכיפורים.

בהושע סימן י"ד

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיהָ כִּי כִשְׁלַת בְּעוֹנֶיהָ:
תוֹב, יִשְׂרָאֵל. לְדַחֲלָתָא, דִּי אֱלֹהֶךָ אָרִי אֶתְקִילְתָּא,
בְּחוּבְךָ: 1 קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה וְאָמְרוּ אֵלָיו
כָּל־תְּשׂא עֵוֹן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפַתֵינוּ: קָרִיבוּ
עִמְכוֹן, פִּתְגְמִין דְּאֶתְרוּדָא. וְתוֹבוּ, לְפִלְחָנָא דִּי. וְאִימְרוּ קְדָמוּהִי. קָרִיב
קְדָמְךָ לְמִשְׁבַּק עַל עוֹיִן, נִתְקַבֵּל הָא כְּטָבִין. וְיִהְיוּ מְלֵי סְפוֹתָנָא, מִתְקַבְּלוֹן
קְדָמְךָ: פְּתוּרִין לְרַעְוָא, עַל מִדְבַּחְךָ: 2 אֲשׁוּר | לֹא יוֹשִׁיעֵנוּ
עַל־סוֹס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֹאמֵר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יַדֵינוּ
אֲשֶׁר־בְּךָ יִרְחַם יְתוֹם: מְלָכִי אֶתוּר, לֹא יִפְרָקְנָנָא. עַל רַכְבֵי סוֹסוֹן,
לֹא נִתְרַחֵץ. וְלֹא נִימַר עוֹד. אֱלֹהֵנָא, לְעוֹבְדֵי יְדָנָא. דְּמִן קְדָמְךָ מִתְרַחַם
עַל אֲבָהֵתְנָא דְהוּוּ בְּמַעְרִים, הָא כִּיתְמִין: 3 אֲרַפָּא מְשׁוֹבְתָם
אֲהַבֵם נִדְבָה כִּי שָׁב אִפִּי מִמְנוּ: אֲקַבֵּילֶנּוּן בְּתִיבְתַהוֹן, אֲשַׁבּוּק
לְחוּבֵיהוֹן. אֲרַחֵימְנוּן, כִּד יִתּוּבוּן בְּנִדְבָא. אָרִי. תָּב רַגְזִי, מִנְהוֹן: 4 אֲהִיָּה
כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כִּשְׁוֹשְׁנָה וַיֵּךְ שְׂרָשׁוּי פִלְבָנוֹן: יְהִי
מִימְרֵי כְּטַלָא, לְיִשְׂרָאֵל. יִזְהַרוּן, כְּשׁוֹשְׁנֵי־א. וְיִתְבוּן, עַל תְּקוּף אֲרַעְהוֹן.
כְּאִילָן לִבְנוֹן, דְּמִשְׁלַח עוֹבְרַתִּיהָ: 5 יִלְכוּ יוֹנְקוֹתֵינוּ וְיִהִי כַזֵּית הוֹדוּ
וְרִיחַ לוֹ פִלְבָנוֹן: יִסְגּוּן, בְּנִין וּבְנָן. וְיִהִי כְזֵיו מְנַרְת קִדְשָא, זִיְהוֹן:
זֵלַק הַדְקָדוּק: 6 וְאָמְרוּ. בְּכָל סַפְרֵי תִימָן בּוֹי"ו:

שמך המור. (6) שובה. המלה שובה מלעיל. והנעימה בש"ן.

וְרִיחֵהוּן, כְּרִיחַ קְטֹרֶת בְּסַמֵּיא: ז יִשְׁבוּ יִשְׁבֵי בְּעָלוּ יַחֲיוּ דָגֵן
 וַיִּפְרְחוּ כַגֶּפֶן זָכְרוּ כִיִּין לְבָנוֹן: יתפנשוּן, מביני גְלוּתֵהוּן. יתבוּן,
 בְּטַלְל מְשִׁיחֵהוּן. ייחון מִתֵּיא, וְיִסְגֵי טוּבָא בְּאַרְעָא. יְהִי דְכֵרֵן טְבוּתֵהוּן,
 עָלִיל וְלֹא פְּסִיק. כְּדֵכֵרֵן, יַבּוּת חֲצוּצְרָתָא. עַל חֲמַר עֲתִיק, דְּמַתְנַסֵּךְ
 בְּבֵית מִקְדָּשָׁא: ח אַפְרִים מֵה־לִי עוֹד לְעֶצְבִים אֲנִי עֲנִיתִי
 וְאַשׁוּרֵנוּ אֲנִי כְּבָרוּשׁ רַעְנָן מִמְנִי פְּרִיךְ נִמְצָא: יימרון בית
 יִשְׂרָאֵל, מָא לָנָא עוֹד לְמַפְלַח לְטַעוּתָא. אָנָּא בְּמִימְרֵי אַקְבִיל צְלוּתֵיה
 דְּיִשְׂרָאֵל, וְאַרְחִים עֲלוּהִי. בְּמִימְרֵי אַעבְדֵּנִיה, כְּבִירוֹן שְׁפִיר. דְּמִן קְדָמוּהִי
 סְלִיחַ, לְתִיבְתֵהוּן מִשְׁתַּכַּחָא: ט מִי חֲכָם וַיִּבֶן אֱלֹהֵי נְבוֹן וַיִּדְעֵם
 כִּי־יִשְׂרָאֵל דְּרַכֵּי יְהוָה וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשָׁלוּ
 בָּם: מן חכִים, וְיִסְבֵּר אֲלִיִן. סְכַלְתָּן, וַיִּדְעֵנִין. אַרִי תִקְנוּ, אֹרְחָתָא דִּיִּי.
 וְצַדִּיקָא דְהִלִּיכוּ בְּהוּן, ייחון בְּהוּן בְּחִי עֲלֵמָא. וְרִשְׁעֵיא יתמסרון
 לְגִיהֵנָם, עַל דְּלֹא הִלִּיכוּ בְּהוּן:

ומנהג השאמי להוסיף פסוקים אלו:

י מִי־אֵל כְּמוֹד נִשְׂא עוֹן וְעֵבֶר עַל־פְּשַׁע לְשֹׂאֲרֵי נַחֲלָתוֹ לֹא־הֲחִזִּיק
 לְעַד אָפוּ כִי־חִפֵּץ חֶסֶד הוּא: לית בר מַנְדָּ, את הוא אֱלֹהֵא. שְׂבִיק לְעוֹנֵן, וּמַעֲבֵר עַל
 חוֹבִין. לְשֹׂאֲרָא, דְּאַחֲסֵנְתִיה. לֹא מוֹרִיד לְעֲלָמִין, רְגוּיָהּ אַרִי רְעִי לְאַיְטְבָא, הוּא: יא יִשׁוּב
 יִרְחַמְנוּ וַיִּכְבֹּשׁ עוֹנֵתֵינוּ וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאתֵם: יתוב מימריה,
 לְרַחֲמָא עֲלֵנָא. יִשְׂבּוּק עַל חוֹבְנָא, בְּרַחֲמֵתִיה. וְרַמֵי לְעַמְקֵי יָמָא, כָּל חַטָּאי יִשְׂרָאֵל: יב תִּתֵּן אֲמַת
 לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִיּוֹמֵי קִדְּם: תתין קשטי יַעֲקֹב
 לְבִנוּהִי, כְּמָא דְקִיַּמְתָּא לִיה בְּבֵית אֵל. טְבוּת אַבְרָהָם לְזִרְעִיה בְּתִירוּהִי, כְּמָא דְקִיַּמְתָּא לִיה בֵּין
 בְּתִרְיָא. תִּדְכֹר לָנָא עֲקִידַת יִצְחָק דְּאַתְעַקֵּד עַל מַדְבְּחָא, קְדָמְךָ. תַעֲבִיד עֲמָנָא, טְבוּן. דְקִיַּמְתָּא
 לְאַבְהָתָנָא, מִיּוֹמֵי קִדְּם:

(גְּאַלְנוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי עֲבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ. קְדִישָׁא, דְּיִשְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעֵלָם,
 וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא:

זילק הרקדוק: ח לְעֶצְבִים. הלמ"ד בקמץ: